

Branschrapport – Sanering 2013

Fakta och utveckling för branschen

Serviceentreprenörerna
• almega

BRANSCHRAPPORT – SANERING 2013

Fakta och utveckling för branschen

INNEHÅLL

Förord.....	3
Sammanfattning.....	5
1 Branschstatistik.....	6
1.1 Företagen i branschen.....	6
1.2 Saneringsföretagens totala omsättning	6
1.3 Saneringsföretagens omsättning inom kvartilerna.....	7
1.4 Arbetskraftskostnad/omsättning	7
1.5 Nettoomsättning per anställd.....	8
1.6 Resultatutveckling	8
1.7 Avkastning på eget kapital.....	9
1.8 Avkastning på totalt kapital	9
1.9 Rörelsemarginal.....	9
1.10 Nettomarginal.....	9
1.11 Soliditet.....	10
1.12 Kassalikviditet	10
1.13 Vinstprocent.....	10
1.14 Antal anställda.....	11
1.15 Ålder och kön.....	11
2. Undersökning bland medlemsföretag	13
2.1 Konjunktur	13
2.2 Konkurrens och resultat.....	16
2.3 Bidrag	18
2.4 Offentlig upphandling.....	19
2.5 Vitesklausuler i upphandlingar.....	20
2.6 Underentreprenörer	21
2.7 Tjänsteutbud	21
2.8 Personalstatistik	22
3. Informationshämtning.....	26
4. Kontaktuppgifter	27

FÖRORD

För tredje gången presenterar Almega Serviceentreprenörerna en omfattande branschrapport för saneringsbranschen. Den innefattar uppdaterad statistik och nyckeltal för saneringsbranschen som helhet samt visar på viktiga trender och förändringar. Syftet är att fortsätta att belysa branschens utveckling med hjälp av nyckeltalen, branschstatistiken och annan relevant information.

I denna rapport presenteras statistik från Svenskt Näringsliv, Soliditets Nordic Business Key, SCB, samt från Almegas lönestatistik. I denna rapport använder vi följande definition om företagsstorlek

- Små företag: 0–10 anställda
- Mellanstora företag: 11–100 anställda
- Stora företag: över 100 anställda

Vi följer, i årets rapport, upp branschens ekonomiska utveckling och har även ställt en del nya frågor i vår årliga medlemsundersökning till företagen angående, bland annat, bidrag och offentlig upphandling.

Vi vill också lyfta fram hur företagen i branschen har klarat sviterna efter den finansiella krisen och i vilken utsträckning företagen breddar sitt utbud av servicetjänster. Detta i en tid då förutsättningarna och konkurrensen är tuffare än någonsin. Medlemsundersökningen visar också ett utbrett missnöje mot hur offentlig upphandling hanteras av upphandlaren och den prispress som uppkommer och som enligt företagen omöjliggör kostnadstäckning för ett rimligt och nödvändigt utvecklingsarbete.

Vi hoppas att rapporten skall vara till nytta av myndigheter, medlemsföretag och medlemsföretagens kunder.

Marcus Lindström

Almega Serviceentreprenörerna, oktober 2013

SAMMANFATTNING

Almega Serviceentreprenörernas medlemsföretag inom Saneringsbranschen består av 129 företag med över 3 400 anställda och omsatte 3,3 miljarder kronor år 2011/12. Företagen kan delas in i 2 huvudsakliga verksamhetsområden – industriservice och skadeservice.

48 procent av företagen i branschen har färre än 11 anställda och var fjärde anställd är mellan 18–24 år och 81 procent av de anställda är män.

I 2011/12 års statistik går det att konstatera att omsättningen och lönsamheten har ökat i branschen för tredje året i följd. Samtidigt kan också en ökad skillnad i lönsamhet företagen emellan ses. Årets enkät visar att företagen tror på en fortsatt positiv utveckling under 2013.

Precis som inom städ- och servicebranschen blir det allt vanligare för saneringsföretag att erbjuda ett brett utbud av tjänster utöver sin huvudverksamhet. En effekt av ett ökat tjänsteutbud är att underentreprenörer anlitas i större utsträckning för att möjliggöra leverans av erbjudna tjänster. Samtliga tillfrågade företag använder underentreprenörer. Dock bör det understrykas att trots att underentreprenörer förefaller vanligt, så står de endast för en liten del (10 procent) av företagens totala omsättning. Den viktigaste anledningen till att företagen väljer att utöka sitt tjänsteutbud är för att möta beställarens ökade krav på detta.

Konkurrens och prispress har ökat inom branschen de senaste åren. Detta har lett till att företagen inte har kunnat höja sina priser inom huvudverksamheten i samma takt som arbetskraftskostnaderna har ökat.

Det har blivit vanligare för företagen att delta i offentlig upphandling, 80 procent av företagen har deltagit i offentlig upphandling (66,7 procent 2009/10). Det är fortfarande 42 procent av företagen som anser att det fungerar mindre bra eller dåligt. Det är främst beställarens fokus på lägsta pris som upplevs som ett problem. Närmare 20 procent av företagen har deltagit i en offentlig upphandling där antaget anbud har varit under 200 kr i timmen. Det ställdes också frågor om bidrag i årets medlemsundersökning. Enligt svaren var det 40 procent av företagen som har anställda med något eller några av bidragsformererna från arbetsförmedlingen.

En annan intressant del av medlemsundersökningen att ta fasta på är att ett av de största tillväxthindren enligt företagen är brist på kvalificerad personal. Yrkeskunnig personal är något som efterfrågas i allt större utsträckning internt inom företagen. Det är också ett krav från privata och offentliga beställare. 65 procent av företagen anger att efterfrågan på specifikt branschutbildade saneringstekniker har ökat de senaste två åren.

1. BRANSCHSTATISTIK

Det här är den tredje branschrapporten för saneringsbranschen, den första kom 2009. Rapporten visar att utvecklingen i saneringsbranschen varit positiv under de senaste tre åren. En viss avmattning i ökningstakten har märkts under lågkonjunkturen men branschens omsättning och sammanlagda resultat har ökat i jämförelse med hur det såg ut för två år sedan.

Saneringsbranschen i rapporten är definierad utifrån medlemmarna inom Almega Serviceentreprenörerna som har saneringstjänster som sina huvudsakliga aktiviteter.¹ Saneringsföretagen var 129 till antalet den 1 augusti 2013. Almega Serviceentreprenörernas medlemmar är företag inom såväl städbranschen som saneringsbranschen. Dessa företag representerar en mångfacetterad servicebransch där de flesta företag tillhandahåller fler tjänster än bara ren städservice eller sanering. Utbudet av erbjudna tjänster kommer sannolikt att öka även framöver.

Statistiken är delvis inhämtad med hjälp av verktyget Soliditets Nordic Business Key (NBK). Det som redovisas är de senaste inlämnade årsboksluten fram till och med den 20 maj 2013. Underlaget består av Aktiebolag bland saneringsföretagen inom Almega Serviceentreprenörerna, dessa uppgick till 129 stycken och utgör underlag för statistiken som presenteras nedan i siffror, tabeller och diagram.

1.1 FÖRETAGEN I BRANSCHEN

De flesta företag i branschen är små företag. 48 procent (62 företag) av företagen har färre än 11 anställda och endast 6 procent (8 företag) av företagen har fler än 100 anställda, se figur 1. De 16 största företagen, med fler än 50 anställda, representerar 50 procent av branschens omsättning och 54 procent av antalet anställda. De flesta servicebranscher har en hög andel mindre företag. I städ- och servicebranschen totalt, har hela 77 procent av företagen färre än 11 anställda och endast 2,6 procent över hundra anställda.

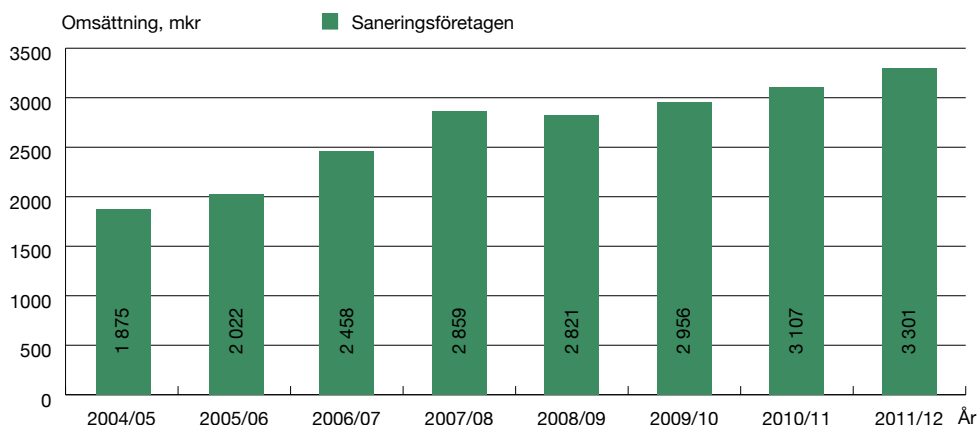
Figur 1. Storleksfördelning bland företagen i branschen

Antal anställda	Antal företag	Andel i procent
	129	100%
< 11	62	48,1%
11–25	36	27,9%
26–50	15	11,6%
51–100	8	6,2%
> 100	8	6,2%

1.2 SANERINGSFÖRETAGENS TOTALA OMSÄTTNING

Saneringsföretagens gemensamma omsättning uppgick år 2011/12 till 3,3 miljarder kronor, en ökning med 6 procent mot föregående år. Omsättningsutvecklingen har haft en uppåtgående trend under de tre senaste rapporterade åren. De 16 största företagen, med fler än 50 anställda, representerar 50 procent av branschens omsättning. Se figur 2.

¹ Vårt val av branschdefinition baseras på medlemmarna i Almega Serviceentreprenörernas verksamheter. De existerande SNI-koderna för saneringsyrket är för breda och ger ej en korrekt bild av den bransch som vi avser.

Figur 2. Total omsättningsutveckling för branschen (Mkr)

1.3 SANERINGSFÖRETAGENS OMSÄTTNING INOM KVARTILERNA

Kvartilerna delar ett sorterat datamaterial i fyra lika delar. En fjärdedel av observationerna är mindre än den undre kvartilen och tre fjärdedelar är mindre än den övre kvartilen. Den andra kvartilen är samma sak som medianen. Omsättningen har minskat något i den övre och i den undre kvartilen, medan medianen har ökat jämfört med 2010/11. Se figur 3.

Figur 3. Omsättning – kvartiler och median (Mkr)

Saneringsföretagen	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Omsättning, övre kvartil	16 345	17 934	21 459	20 316	23 955	23 855	26 140	25 337
Omsättning, median	7 431	8 540	8 494	9 428	8 927	9 454	9 848	10 297
Omsättning, undre kvartil	3 651	4 348	4 940	4 904	3 337	4 532	5 320	5 255

1.4 ARBETSKRAFTSKOSTNAD/OMSÄTTNING

Ett av de mer intressanta nyckeltalen i branschen är arbetskraftskostnad/omsättning. Precis som flera andra tjänstenärningar så utgör arbetskraften den största kostnaden för företagen.

Underentreprenörer är vanligt förekommande (alla företag använder underentreprenörer) bland saneringsföretagen. Detta och utvecklingen av mindre arbetskraftsintensiva kringtjänster är några av förklaringarna till varför medianen för arbetskraftskostnaden/omsättning (43,3 procent) är förhållandevis låg. Den är exempelvis betydligt lägre än i städbranschen där medianen är 62,7 procent.

Båda kvartilvärdena och medianen har ökat i jämförelse med föregående år, men den övre kvartilen och medianen är lägre än 2009/10. Se figur 4.

Figur 4. Arbetskraftskostnad/omsättning (Procent)

Saneringsföretagen	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Arbetskraftkost/Omsättning, övre kvartil	54,4	51	53,1	55,7	54,2	57,1	54,6	54,9
Arbetskraftkost/Omsättning, median	44	42,4	42,3	42,9	39,2	44,5	40,8	43,3
Arbetskraftkost/Omsättning, undre kvartil	33	30,7	33,8	33,1	26,1	32,7	31,3	34

1.5 NETTOOMSÄTTNING PER ANSTÄLLD

Nettoomsättning per anställd är ett ofta använt mått på hur effektivt företaget nyttjar personalresurserna. Den påverkas också av förändringar i produktionsprocessen. Nettoomsättningen per anställd har ökat under de två senaste åren. Den ligger nu på närmare 1 miljon kronor per anställd. Se figur 5. Som jämförelse kan nämnas att omsättningen per anställd i hotell- och restaurangbranschen är 1,3 miljoner kronor och för städ- och servicebranschen 593 000 kronor.

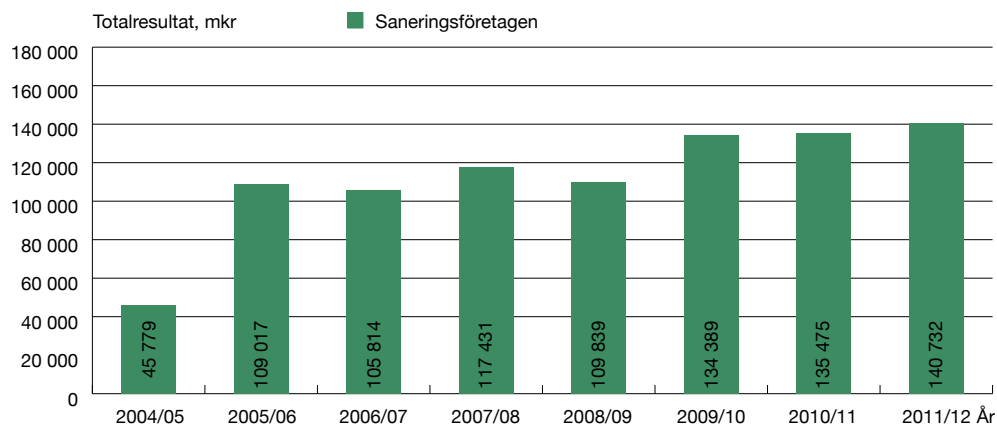
Figur 5. Omsättning/anställd (Tkr)

Saneringsföretagen	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Omsättning/anställd Tkr	735	823	864	879	899	864	906	972

1.6 RESULTATUTVECKLING

Under finanskrisåren (2008/09) och lågkonjunkturen minskade det samlade resultatet för branschen en aning, från 117 miljoner kronor år 2007/08 till 110 miljoner kronor år 2008/09. Det har varit en kraftig resultatutveckling under de tre senaste åren. År 2011/12 var företagens samlade resultat 141 miljoner kronor vilket är en sammanlagd ökning med 4 procent jämfört med föregående år. Se figur 6.

Figur 6. Resultatutveckling (Mkr) – resultat efter skatt

Årets resultat har minskat i båda kvartiler och median jämfört med föregående år. Se figur 7.

Figur 7. Årets resultat efter skatt (Tkr) – kvartiler och median

Saneringsföretagen	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Årets resultat, övre kvartil	670	867	1052	1013	995	1208	1364	1342
Årets resultat, median	141	202	232	274	266	308	364	250
Årets resultat, undre kvartil	3	10	35	26	0	1	78	31

1.7 AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Avkastningen på eget kapital belyser företagets totala effektivitet genom att hänsyn tas till både rörelsen och hur denna är finansierad. Avkastningen på eget kapital har ökat de senaste åren, för båda kvartilerna och medianen. Se figur 8.

Figur 8. Avkastning på eget kapital (Procent) – kvartiler och median

Saneringsföretagen	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Avkastning EK, övre kvartil	45,3	57,4	63,7	64,9	52,7	59,4	66,1	70,5
Avkastning EK, median	20,3	35,6	34,5	34,9	25,8	25	31,2	35,4
Avkastning EK, undre kvartil	0	8,6	11	8,5	0	0	5,8	8,6

*Avkastning på eget kapital anges i procent och beräknas som justerat nettoresultat * 100/justerat eget kapital.*

1.8 AVKASTNING PÅ TOTALT KAPITAL

Avkastningen på totalt kapital visar hur effektivt företaget har utnyttjat sina totala tillgångar i sin rörelse. Avkastning på övre kvartil och medianen har ökat, medan den undre kvartilen är i stort sätt oförändrad. Se figur 9.

Figur 9. Avkastning på totalt kapital (Procent) – kvartiler och median

Saneringsföretagen	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Avkastning TK, övre kvartil	15,9	19,7	20,5	22	21,4	21,1	24,6	25,1
Avkastning TK, median	8,4	11,8	12,8	11,6	9,1	9,5	11,6	12,6
Avkastning TK, undre kvartil	0	2,7	3,5	2,6	0	0	3,1	3

*Avkastning på total kapital anges i procent och beräknas som justerat resultat efter finansiella intäkter * 100/totalt kapital.*

1.9 RÖRELSEMARGINAL

Rörelsemarginalen visar bidraget per omsättningskrona från årets rörelse efter att samtliga rörelsekostnader täckts. Detta bidrag skall räcka för att täcka räntekostnader och skatt samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona.

Rörelsemarginalen för branschen har ökat både för den nedre kvartilen och för medianen jämfört med föregående år. Den övre kvartilen har minskat. Medianen ökar med 0,7 procentenheter. Se figur 10.

Figur 10. Rörelsemarginal (Procent) – kvartiler och median

Saneringsföretagen	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Rörelsemarginal, övre kvartil	7,4	10,8	9,8	9,2	8,5	11,7	12,3	10,7
Rörelsemarginal, median	4,2	5,5	5,4	5,7	3,7	5,3	5,3	6
Rörelsemarginal, undre kvartil	0,1	1,9	1,9	1,1	0	0,9	1,2	1,6

*Rörelsemarginal anges i procent och beräknas som justerat rörelseresultat * 100/nettoomsättning.*

1.10 NETTOMARGINAL

Nettomarginalen visar bidraget per omsättningskrona efter att samtliga rörelsekostnader samt räntekostnader täckts. Detta bidrag skall räcka för att täcka skatt samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona. Nettomarginalen visar en liknande trend som rörelsemarginalen, medianen ökar med 0,6 procentenheter. Se figur 11.

Figur 11. Nettomarginal (Procent) – kvartiler och median

Saneringsföretagen	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Nettomarginal, övre kvartil	7	10,2	9,7	9,1	9,1	9,7	9,6	8,7
Nettomarginal, median	3	5	5	4,9	4,1	4,1	4,2	4,8
Nettomarginal, undre kvartil	-0,1	0,9	1,3	0,9	0	0	0,8	0,7

Nettomarginal anges i procent och beräknas som $\text{justerat nettoresultat} \times 100 / \text{nettoomsättning}$.

1.11 SOLIDITET

Soliditeten visar i vilken grad som de totala tillgångarna (balansomslutningen) under företagets hittillsvarande verksamhet har kunnat finansieras med eget kapital.

Soliditeten utgör ett mått på företagets förmåga att uthärda förluster, dvs betalningsförmåga på lång sikt. Förändringar av soliditeten visar om avkastningen på eget kapital varit tillräckligt hög i förhållande till årets tillväxt i totala tillgångar. Soliditeten har ökat under de två senaste åren, båda kvartilerna och medianen har ökat. Sammantaget visar branschen en god soliditet. Det är vanligt att ha soliditetsmål på ca 30–40 procent. Över 60 procent av branschens företag har en soliditet över 30 procent. Se figur 12.

Figur 12. Soliditet (Procent) – kvartiler och median

Saneringsföretagen	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Vinstprocent, övre kvartil	57	50	49	49	47	46,6	49,7	50,1
Vinstprocent, median	34	35	34	32	34	31,7	34,6	35,5
Vinstprocent, undre kvartil	20	22	20	19	13,4	17,8	23	24,2

Soliditet anges i procent och beräknas som $0,78 \times \text{obeskattade reserver} + \text{summa eget kapital} \times 100 / \text{balansomslutning}$.

1.12 KASSALIKVIDITET

Kassalikviditet är en indikator för företagets betalningsberedskap. Det visar kassalikviditetens förhållande på balansdagen och ger på så vis endast en ögonblicksbild. En kassalikviditet över 100 indikerar att företaget kan betala sina kortsiktiga skulder direkt. Kassalikviditeten är god i branschen, endast undre kvartilen ligger något under 100. Se figur 13.

Figur 13. Kassalikviditet (Procent) – kvartiler och median

Saneringsföretagen	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Kassalikviditet, övre kvartil	187	173	183	179	178	167	166,2	181,8
Kassalikviditet, median	130	135	135	132	132	130	136,1	134,6
Kassalikviditet, undre kvartil	94	97	98	101	90	98	104,3	99,4

Kassalikviditet anges i procent och beräknas som $(\text{summa omsättningstillgångar} - \text{varulager mm})$

* $100 / \text{summa kortfristiga skulder}$

1.13 VINSTPROCENT

Vinstprocent visar bidraget per omsättningskrona från årets rörelse efter att samtliga rörelsekostnader täckts och finansiella intäkter lagts till. Detta bidrag skall räcka för att täcka räntekostnader och skatter samt ge en acceptabel vinst per omsättningskrona.

Vinstprocenten har minskat efter en ökning två år i följd. Den övre kvartilen har minskat med 2,3 procentenheter och är nu 10,4 procent, medianen (5 procent) och undre kvartilen (1,5 procent) har båda minskat med 0,4 procentenheter. Se figur 14. Detta kan jämföras med städ- och servicebranschen där övre kvartilen är 11,1 procent, medianen 4,6 procent och undre kvartilen 0,1 procent.

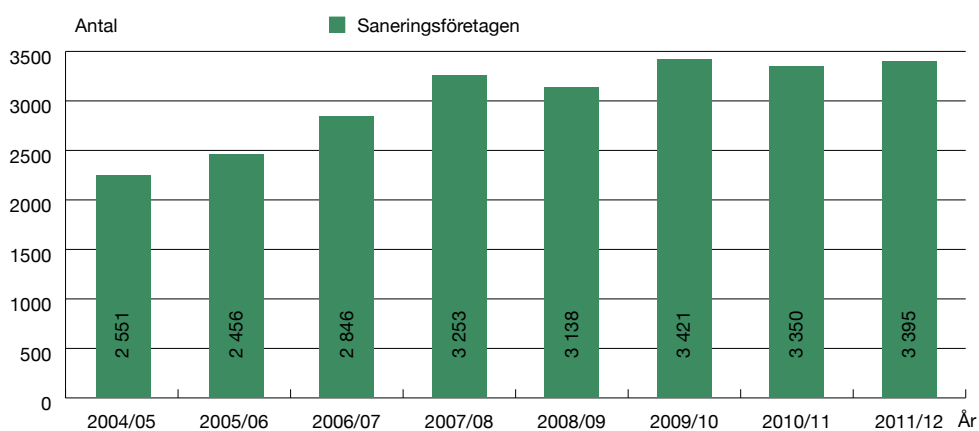
Figur 14. Vinstprocent – kvartiler och median

Saneringsföretagen	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Vinstprocent, övre kvartil	7,8	11,3	10,3	9,7	8,5	11,7	12,7	10,4
Vinstprocent, median	4,2	5,6	5,8	6	3,7	5,3	5,4	5
Vinstprocent, undre kvartil	0,1	2	2	1,3	0	0,9	1,9	1,5

*Vinstprocent anges i procent och beräknas som justerat resultat efter finansiella intäkter * 100/nettoomsättning*

1.14 ANTAL ANSTÄLLDA

Antalet anställda inom saneringsbranschen har ökat något i jämförelse mot 2010/11, branschen sysselsätter 3 400 personer vilket är en ökning med 25 procent sedan 2004/05. Se figur 15.

Figur 15. Utvecklingen av medelantal anställda

Både kvartiler och medianen är i stort sätt oförändrade jämfört mot föregående år.

Figur 16. Antal anställda – kvartiler och median

Saneringsföretagen	2004/05	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Antal anställda, övre kvartil	19	21	23	26	22	23	28	27
Antal anställda, median	9	9	9	10	10	10	13	13
Antal anställda, undre kvartil	5	5	5	6	4	5	7	6

1.15 ÅLDER OCH KÖN

Utifrån Almegas lönestatistik för saneringsföretagen presenteras nedan uppgifter kring ålder och könsfördelning för anställda i medlemsföretagen. Åldersfördelningen visar att det finns relativt många unga i branschen, närmare var fjärde anställd (23,9 procent) är mellan 18 och 24 år och 63 procent är under 40 år. Av de anställda är 19 procent (22 procent 2009/10) kvinnor vilket är betydligt färre i jämförelse med städ- och servicebranschen där andelen kvinnor är 60 procent. Se figur 17.

Figur 17. Ålder och kön

Åldersintervall	Andel i procent	Kvinnor	Män
18–24	23,9%	5,3%	18,5%
25–29	15,3%	2,2%	13,1%
30–34	11,7%	2,1%	9,6%
35–39	11,0%	1,8%	9,2%
40–44	10,6%	1,8%	8,8%
45–49	11,2%	2,7%	8,6%
50–64	16,3%	2,7%	13,6%

2. UNDERSÖKNING BLAND MEDLEMSFÖRETAG

I denna del presenteras resultaten från en enkätundersökning som gått ut till 129 special-service/saneringsföretag som är medlemmar i Almega Serviceentreprenörerna.

Företagen är mer positiva än 2011 och tror på både ökad omsättning och fler antal årsanställda under 2013.

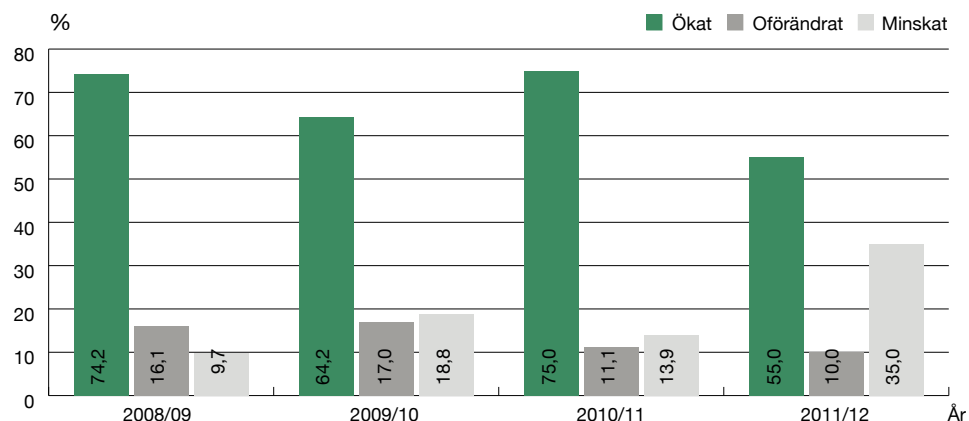
Det blir fortsatt allt vanligare för företagen att delta i offentlig upphandling, 80 procent av företagen har deltagit i offentlig upphandling (66,7 procent 2009). Det är fortfarande en hög andel av företagen (42 procent) som anser att offentlig upphandling fungerar mindre bra eller dåligt. Det är främst fokus på lägsta pris som upplevs som ett problem. Prisdumpningen förekommer både i städ- och servicebranschen och i saneringsbranschen, närmare 20 procent av företagen har deltagit i en offentlig upphandling där antaget anbud har varit under 200 kr i timmen. Det ställdes frågor om bidrag i årets enkät, enligt enkätsvaren var de 40 procent av företagen som har anställda med något eller några av bidragen från arbetsförmedlingen.

Företagen anger att konkurrensen ökat och priserna pressats under år 2012. Majoriteten av företagen upplever att de inte har kunnat höja sina priser i samma takt som arbetskraftskostnaderna har höjts. Fler än 40 procent av företagen har i vissa fall också varit tvungna att sänka sina priser till följd av prispressen.

Precis som inom städ- och servicebranschen blir det allt vanligare för saneringsföretag att erbjuda fler tjänster utöver sin huvudverksamhet. En effekt av ett ökat tjänsteutbud är att underentreprenörer anlitas i större utsträckning för att möjliggöra leverans av erbjudna tjänster. Alla tillfrågade företagen använder underentreprenörer. Dock bör det understrykas att trots att underentreprenörer förefaller vanligt, så står de endast för en liten del (10 procent) av företagets totala omsättning. Den viktigaste anledningen till att företagen väljer att utöka sitt tjänsteutbud är för att möta beställarens ökade krav på detta.

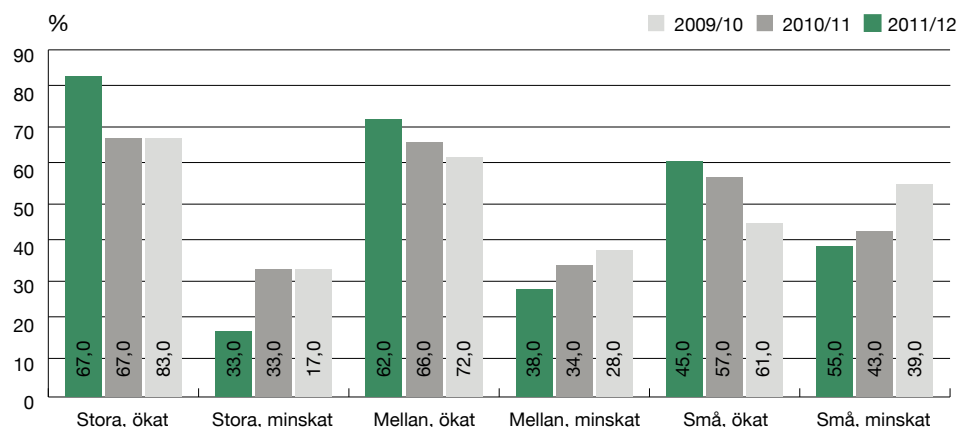
2.1 KONJUNKTUR

Omsättningsutvecklingen har avtagit under 2011/12 i jämförelse med föregående år. 55 procent av antalet företag hade en omsättningsökning 2011/12 vilket är 20 procentenheter färre jämfört med 2010/11. För 35 procent av företagen har omsättningen minskat under 2011/12 vilket är 21 procentenheter fler jämfört med 2010/11. För 10 procent av företagen har omsättningen varit oförändrad under 2011/2012. Se figur 18.

Figur 18. Omsättningsutveckling

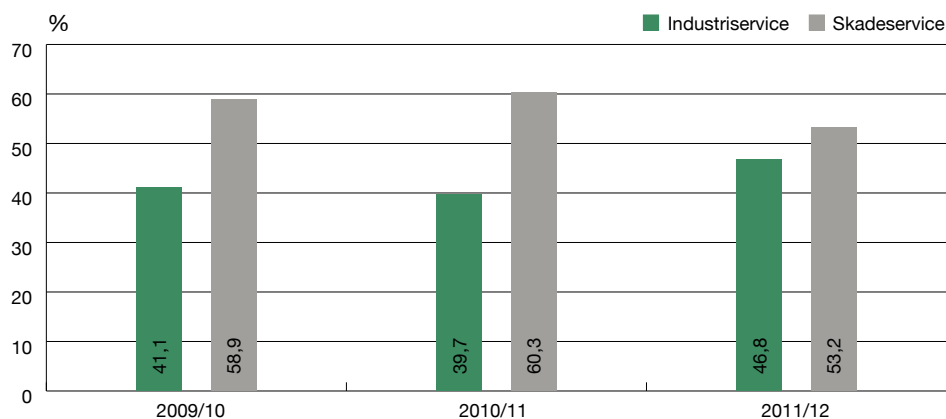
Stora och mellanstora företag har haft den bästa omsättningsutvecklingen om man ser till företagens storlek. Omsättningens utveckling har ökat jämnt och positivt för alla företagsstorlekar under de tre senaste åren. Se figur 19.

65 procent av företagen tror att omsättningen kommer att öka även under det kommande året. Ser man till konfidensindikatorn (positiva minus negativa) är den 55, vilket kan jämföras med konfidensindikator 40 i 2009/10 års rapport.

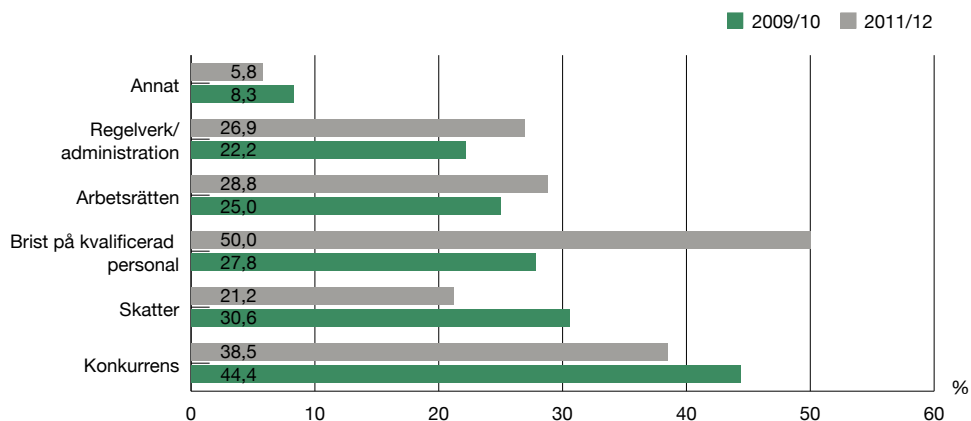
Figur 19. Omsättningsutveckling fördelat på företagsstorlek*

*Små företag: 0-10 anställda. Mellanstora företag: 11-100 anställda. Stora företag: över 100 anställda.

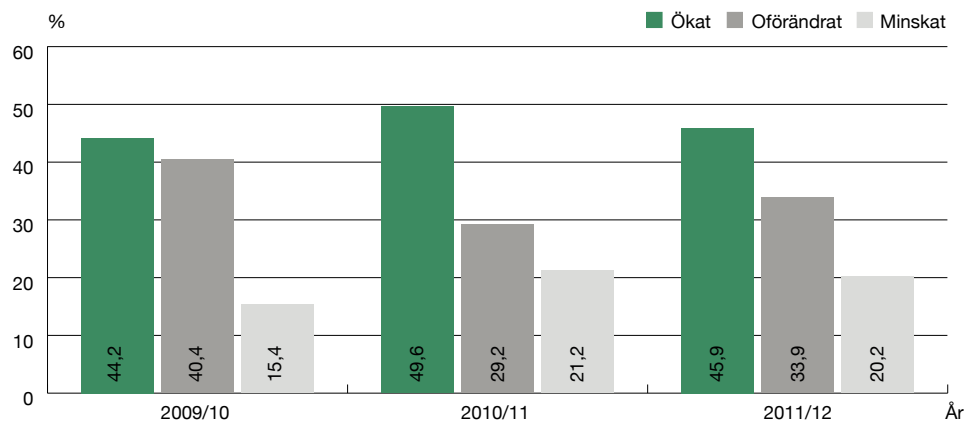
Saneringsbranschen kan i grova drag delas upp i industriservice och skadeservice. Under år 2011/12 kom 46,8 procent av företagens omsättning från industriservice och 53,1 procent från skadeservice. Se figur 20.

Figur 20. Omsättningsfördelning mellan industriservice och skadeservice

Det största hindret för tillväxten var konkurrensen vilket 44 procent av saneringsföretagen ansåg 2011/2012, (2009/10, 38 procent). 2009/10 var det största hindret brist på kvalificerad personal (50 procent). I årets enkät ansåg 28 procent att bristen på kvalificerad personal var hinder för tillväxt vilket kan tolkas som att branschen har lyckats med utbildningsinsatserna. Även skatter och arbetsrättsfrågor ansågs hämma tillväxten.

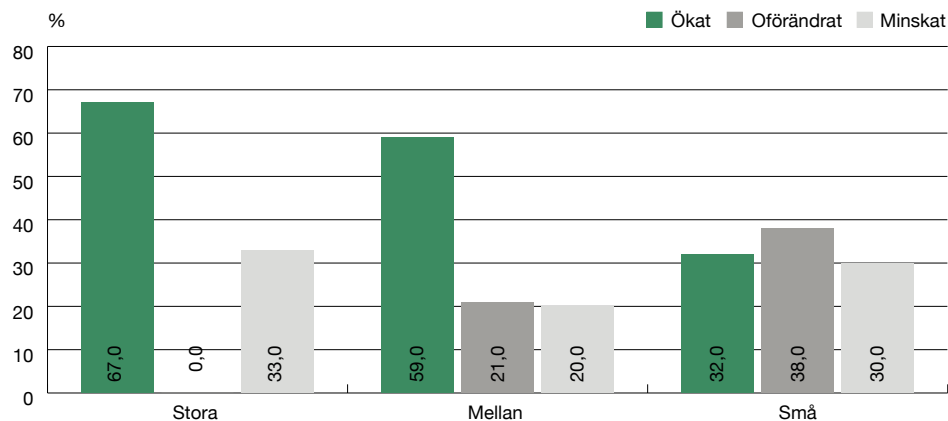
Figur 21. De största hindren för tillväxt

Antalet årsanställda har ökat hos 46 procent av företagen under år 2011/12, medan den har minskat hos 20 procent av företagen. Kan jämföras med 2009/10 års siffror på 44 procent respektive 15 procent. Se figur 22.

Figur 22. Förändring av antalet årsanställda under perioden 2009/10 – 2011/12

67 procent av de stora företagen har ökat antalet årsanställda. För de mellanstora och mindre företagen är motsvarande ökning 59 procent respektive 32 procent. Se figur 23.

Inför år 2013 är förväntningarna på fortsatt ökning av antalet årsanställda större hos stora och mellanstora företagen. De små företagen är mindre optimistiska.

Figur 23. Personalstyrkans utveckling under 2012 (Företagsstorlek*)

*Små företag: 0–10 anställda. Mellanstora företag: 11–100 anställda. Stora företag: över 100 anställda.

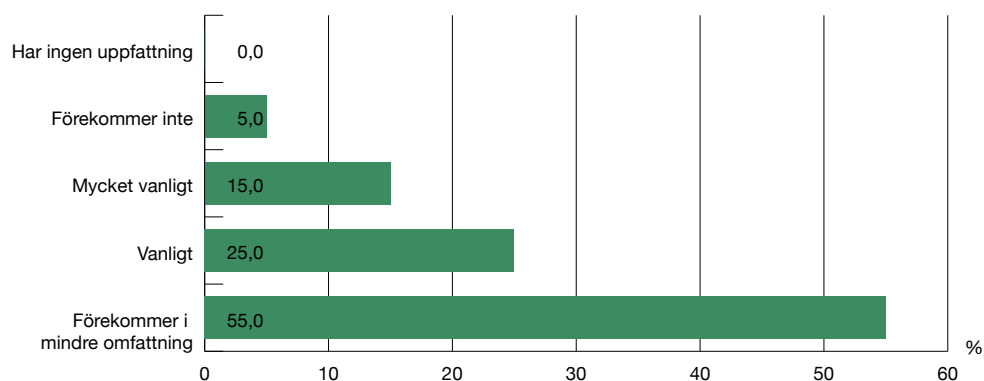
2.2 KONKURRENS OCH RESULTAT

Merparten av företagen upplever att priserna har pressats under det senaste året. Det har fått till följd att fler än 40 procent av företagen i vissa fall varit tvungna att sänka sina priser. Prispressen har också lett till att företagen under det senaste året inte har kunnat höja sina priser i samma utsträckning som arbetskraftskostnaderna har höjts. Fler än 60 procent av företagen anser att konkurrensen har ökat jämfört med föregående år. Bland dessa anser 20,4 procent att konkurrensen har ökat väsentligt. Det är de stora företagens som främst känt av prispressen och den ökade konkurrensen.

Konkurrens på lika villkor är positivt för marknaden, dock blir det ett problem för branschen när konkurrensen kommer från oseriösa företag². Enligt undersökningen drabbas branschens företag främst på följande sätt av konkurrensen från oseriösa företag; priserna dumpas till ohållbara nivåer och att den allmänna bilden av branschen försämras. Se figur 24.

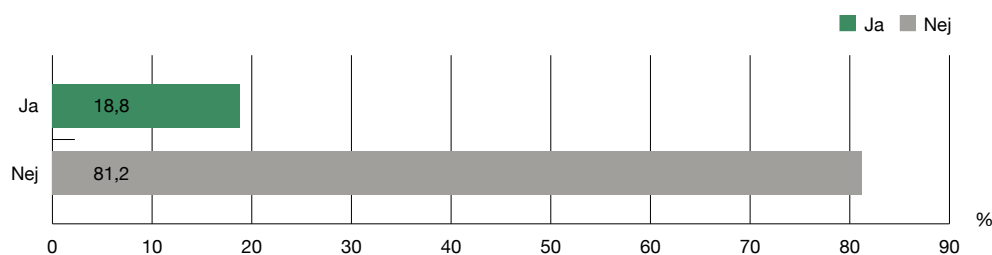
² Med oseriösa företag menas företag som inte följer lagar och/eller avtal.

Figur 24. Hur vanligt är det att du konkurreras ut av ett oseriöst företag som inte följer lagar och/eller avtal?

Närmare 20 procent av företagen har deltagit i en offentlig upphandling där antaget anbud har varit under 200 kr i timmen. I städ- och servicebranschen är motsvarande siffra 63 procent. Se figur 25.

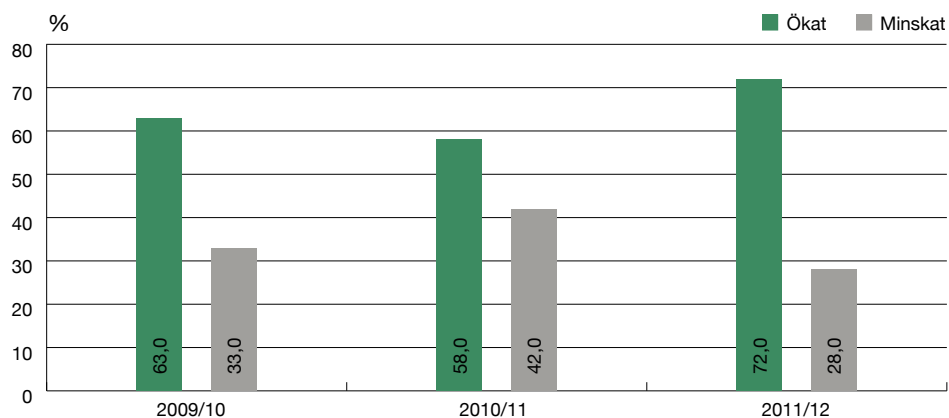
Figur 25. Antal företag som deltagit i offentlig upphandling där antaget anbud varit under 200 kr/timmen

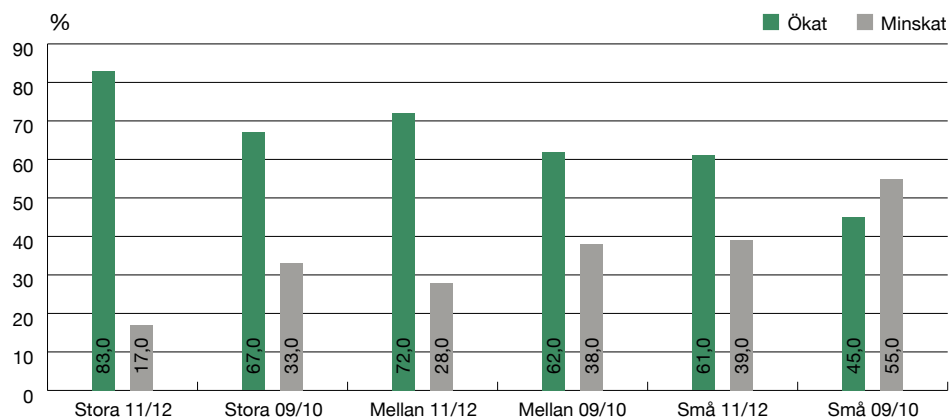

72 procent av samtliga företag har haft en positiv resultatutveckling under 2011/12. Se figur 26. 83 procent av de stora och 72 procent av de mellanstora samt 61 procent av de mindre företagen har haft en positiv resultatutveckling. Se figur 27.

Ser man till den kommande resultatutvecklingen under år 2013, tror 65 procent av företagen för positiv resultatutveckling. Endast 10 procent spår en negativ resultatutveckling.

Figur 26. Resultatutveckling – totalt för företagen

Figur 27. Resultatutveckling – Företagsstorlek*

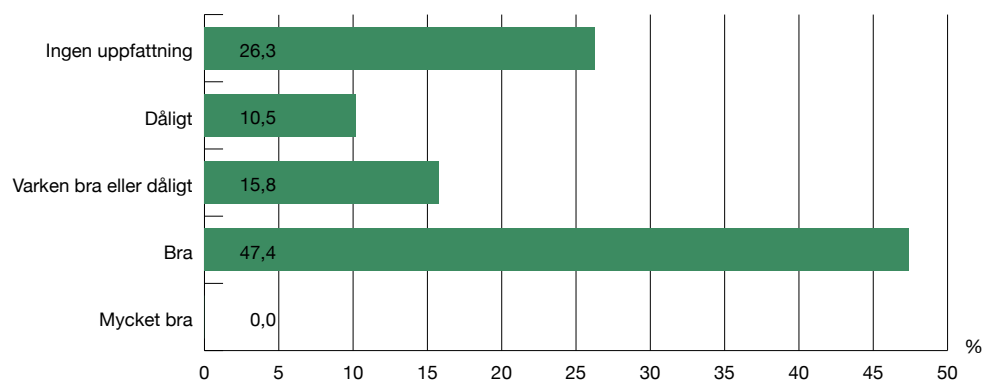
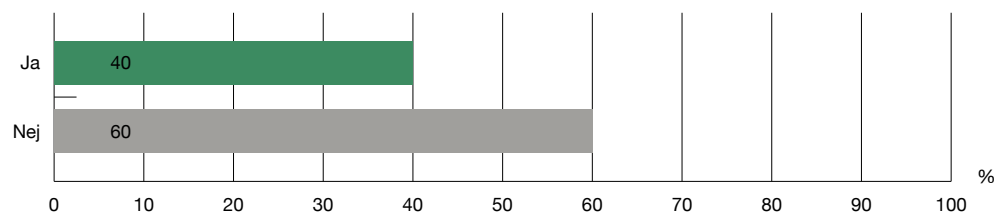
*Små företag: 0–10 anställda. Mellanstora företag: 11–100 anställda. Stora företag: över 100 anställda.

2.3 BIDRAG

Det finns flera olika bidrag för företagen att söka från Arbetsförmedlingen vid nyanställningar. (Instegsjobb, lönebidrag, nystartsjobb, offentligt skyddat arbete, särskilt anställningsstöd, trygghetsanställning och utvecklingsanställning.)

Enligt enkätsvaren är det 40 procent av företagen som har anställda med något eller några av bidragen från arbetsförmedlingen. Se figur 29. Att bidragen inte ska få påverka och snedvrider konkurrensen vid upphandlingar, är en allmän åsikt bland medlemsföretagen.

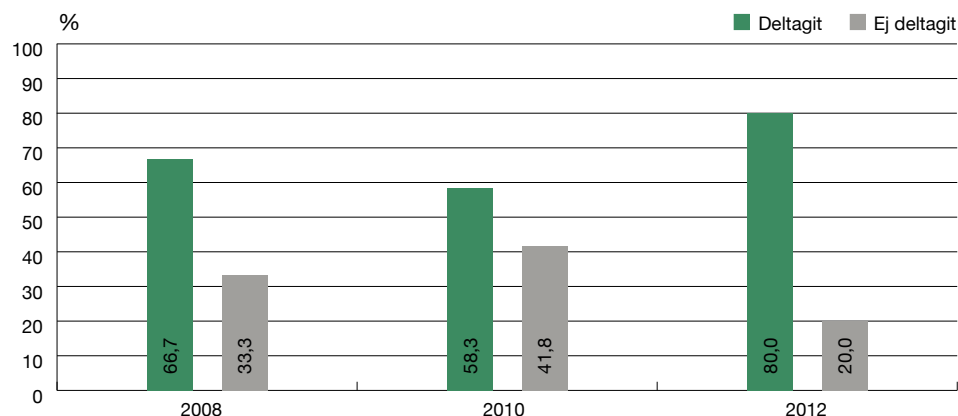
Andelen som har fått något eller några av dessa bidrag inom SSYK (SCB yrkesklassificering) 9 122 Hotell- och kontorsstädare var ca 6 200 personer under 2012.

Figur 28. Vad är din uppfattning om de olika bidragen från arbetsförmedlingen?**Figur 29.** Använder du dig av de olika bidragen från arbetsförmedlingen?

2.4 OFFENTLIG UPPHANDLING

80 procent av företagen har deltagit i offentlig upphandling under år 2012. 2008 deltog endast 56 procent av företagen i offentlig upphandling. Det är framförallt stora företag som deltar i offentlig upphandling. Den primära anledningen till ökat deltagande i offentlig upphandling torde vara att det finns ett allt större antal uppdrag ute på marknaden. En följeffekt av detta blir att fler företag blir bättre på och mer intresserade av att lägga anbud. Se figur 30.

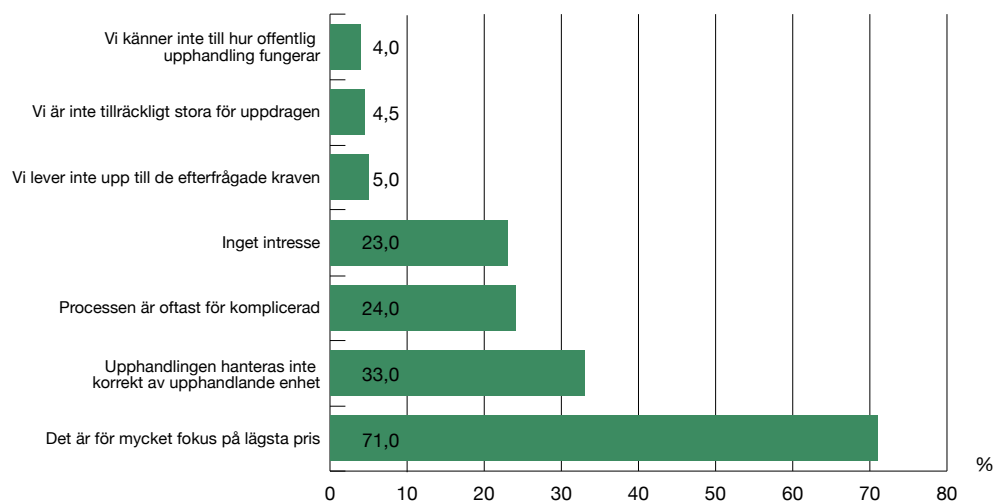
Figur 30. Andel företag som deltagit i offentlig upphandling

Offentlig upphandling representerar i genomsnitt 21 procent av företagens omsättning vilket är en ökning med närmare två procentenheter jämfört med 2011 års enkät.

Den främsta anledningen till att företag inte deltar i offentlig upphandling är fokuseringen på lägsta pris, detta anger 71 procent av de svarande. Enligt företagen har fokus på lägsta pris ökat sedan år 2008, då angav 46 procent detta som en anledning till att ej delta vid offentlig upphandling. En annan anledning till att ej delta är att företagen anser att upphandlingen inte hanteras korrekt av den upphandlande enheten (33 procent). Det bör också tas i beaktning att 23 procent av företagen inte är intresserade av att delta i offentlig upphandling, men någon närmare förklaring till detta finns inte i undersökningen. Se figur 31.

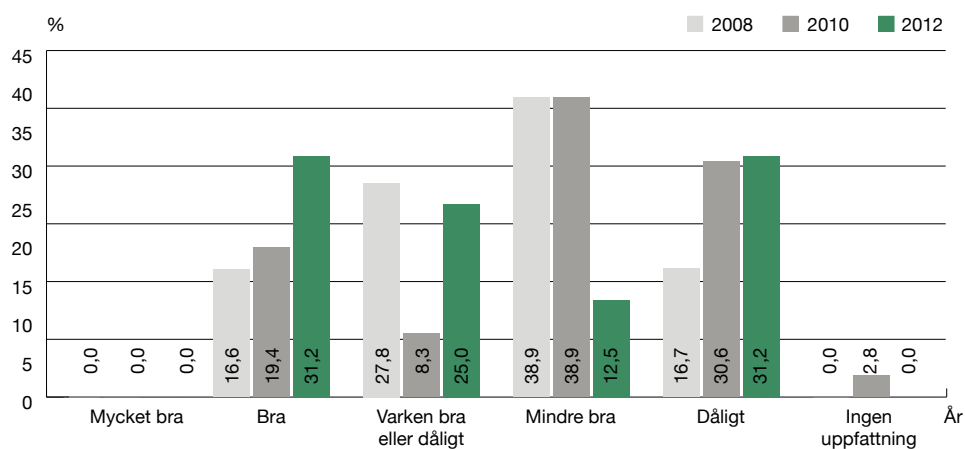
Figur 31. Anledningar till att inte delta i offentlig upphandling, fler svar förekommer

Även frågan kring problemfyllda områden i offentlig upphandling visar att fokus på lägstapris är det största problemet. Andra problematiska områden är; kunskapsbrist hos upphandlande enhet, för dålig uppföljning av ställda krav samt för komplicerade förfrågningsunderlag.

31 procent av företagen anser att offentlig upphandling fungerar bra vilket är en ökning med 12 procentenheter jämfört med 2009 års enkät. Det är fortfarande 44 procentenheter av företagen som anser att det fungerar mindre bra eller dåligt. Se figur 32. Nämnvärt är också att inget av de stora företagen har svarat att de tycker att offentlig upphandling fungerar bra.

Figur 32. Hur upplever du att offentlig upphandling fungerar?

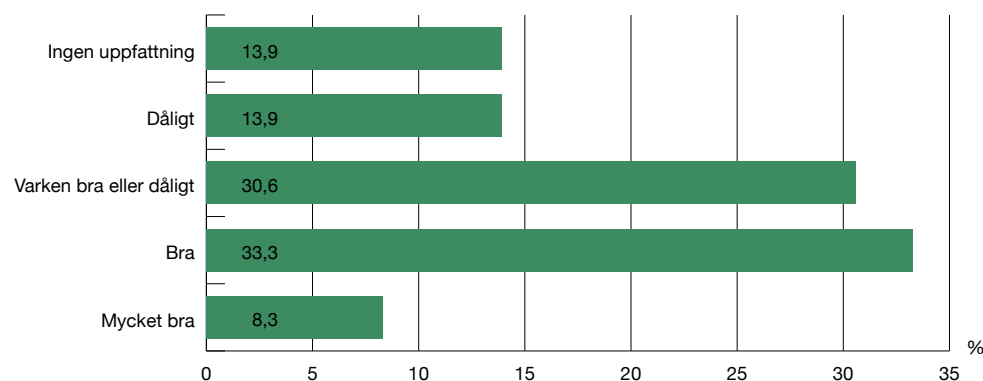

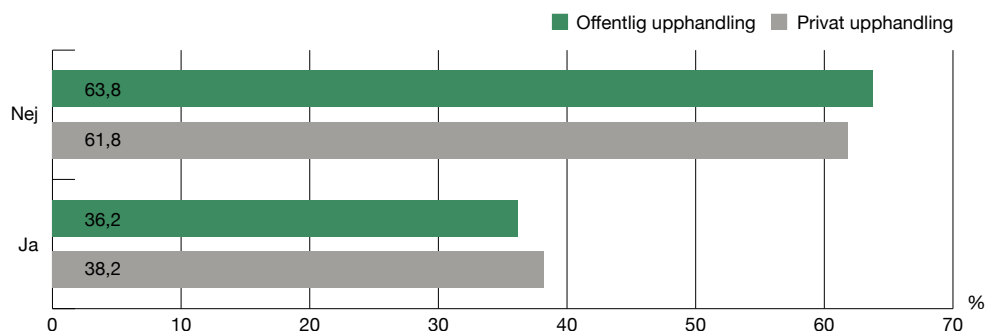
2.5 VITESKLAUSULER I UPPHANDLINGAR

I årets undersökning ställdes nya frågor om företagens inställning till vitesklausuler kopplade till ej rapporterade intyg om personalens utbildningsstatus eller ej rapporterade kvalitetsuppföljningar. 42 procent av företagen är positiva och 14 procent negativa till vitesklausuler.

Det är något vanligare med vitesklausuler i privata (38 procent) jämfört med i offentliga upphandlingar (36 procent). Betydligt fler stora- och medelstora företag jämfört med små företag har deltagit i upphandlingar med vitesklausuler, vilket kan uppfattas som att det är vanligare med viten i större upphandlingar. Se figur 33 och 34.

Figur 33. Inställning till vitesklausuler i upphandlingar

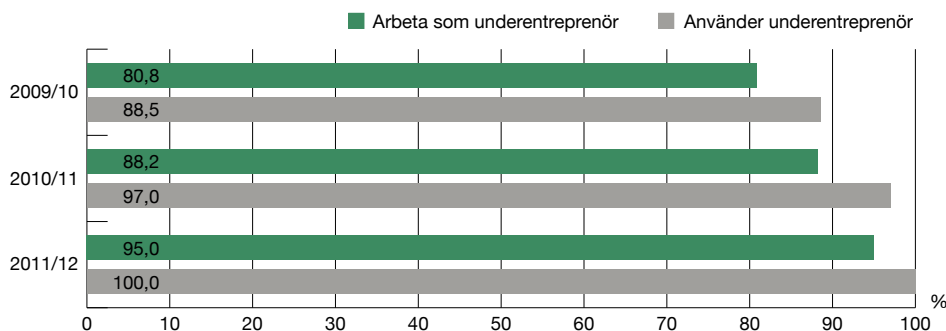
Figur 34. Antal företag som deltagit i en upphandling med vitesklausuler

2.6 UNDERENTREPRENÖRER

Alla svarande saneringsföretag använde sig av underentreprenörer under år 2012.

Generellt kan sägas att även om underentreprenörer används av företagen i stor omfattning, så representerar de endast en liten del av omsättningen. I genomsnitt genereras 10 procent av omsättningen (15,5 procent 2010) av underentreprenörer. Noterbart är att andelen av omsättningen som kommer från underentreprenörer ökar i linje med företagets storlek. Se figur 35. Stora företag har högre andel av omsättningen från underleverantörer.

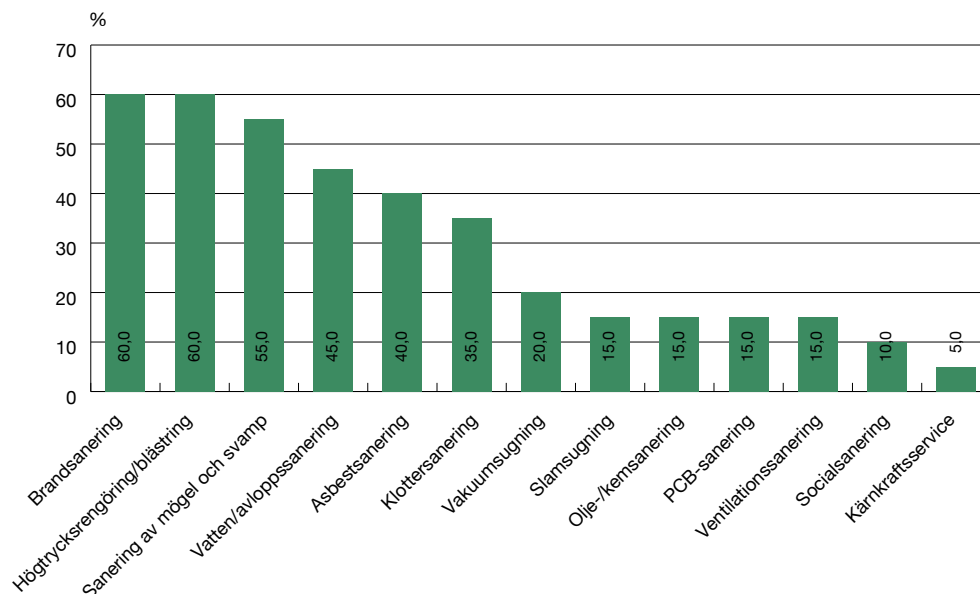
Det är nästan lika vanligt för företag att själva arbeta som underentreprenörer åt andra, som att de använder sig av underentreprenörer själva. 95 procent arbetade under 2012 själva som underentreprenörer.

Figur 35. Andel företag som använder underentreprenörer – Arbetar som underentreprenör

2.7 TJÄNSTEUTBUD

I 2013 års rapport har frågor kring företagets tjänsteutbud ställts. Svaren visar att lite fler än hälften (55,1 procent) av företagen under de senaste två åren har utökat sitt utbud av tjänster. Fler stora än små företag har utökat sitt tjänsteutbud under de senaste två åren.

Liksom inom städ- och servicebranschen framgår att företagen blir allt mer diversifierade för att bli mer attraktiva på marknaden. Av de mellanstora företagen är det 64,3 procent som planerar att utöka sitt utbud under år 2013, bland små och stora företag är det något färre. Brandsanering och högtrycksrengöring/blåstring är de vanligaste tjänsterna att tillhandahålla. Därefter följer sanering av mögel och svamp och vatten-/avloppsanering. Se figur 36.

Figur 36. Företagens erbjudna tjänster

2.8 PERSONALSTATISTIK

2.8.1 SJUKFRÅNVARO

Svenskt Näringslivs redovisar att sjukfrånvaron³ för arbetare och tjänstemän låg på 3,5 procent år 2012. För kollektivanställda är sjukfrånvaron högre (5,3 procent) i förhållande till tjänstemän (1,9 procent).

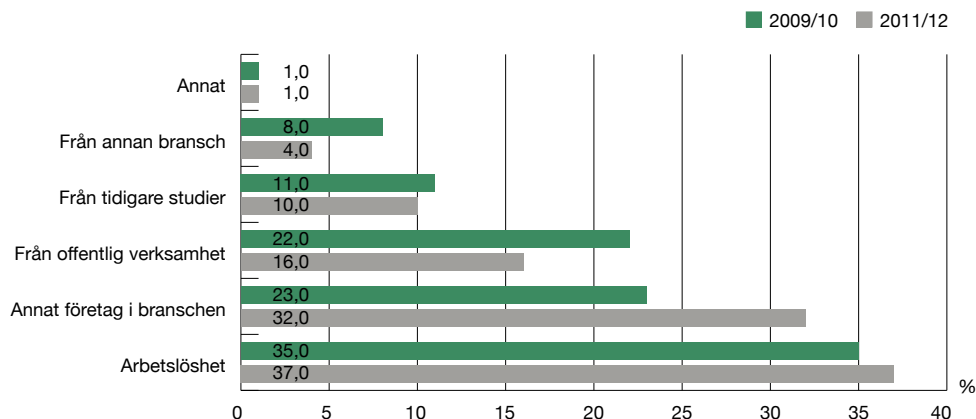
Utifrån svaren från saneringsföretagen inom Almega Serviceentreprenörerna har företagen en genomsnittlig sjukfrånvaro på 2,7 procent (viktat värde).

2.8.2 NYANSTÄLLDA

I saneringsbranschen arbetar 88 procent heltid⁴, att jämföra med städ- och servicebranschen där 59 procent arbetar heltid. Fler än 70 procent av företagen har anställt någon under de senaste två åren. Av dessa kom 37 procent ifrån arbetslöshet. Övergång av personal från annat företag i branschen har ökat mest, medan övergång av personal från annan bransch har minskat mest. Se figur 37.

³ Med sjukfrånvaro avses summan av alla anställdas sjukfrånvarodagar jämfört med totalt antal disponibla dagar. Exempel: Om året har 300 disponibla arbetsdagar och företaget har 10 heltidsanställda så är det totala antalet disponibla dagar = $(300 \cdot 10) = 3000$. Om de anställda tillsammans varit sjuka i 30 dagar så är sjukfrånvaron = $(30/3000) = 1\%$.

⁴ Heltid, 35 eller fler timmar i veckan.

Figur 37. Vad den nyrekryterade personalen övergår ifrån

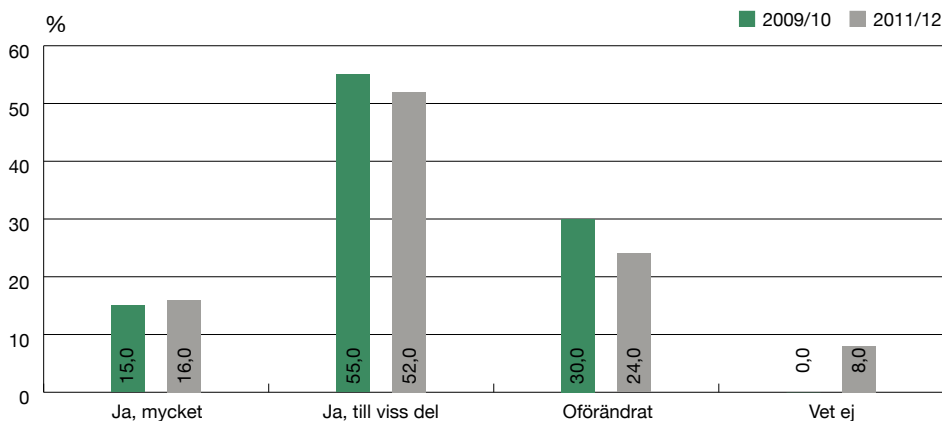
2.8.3 UTBILDNING

Även i årets undersökning har vi valt lägga fokus på utbildningsfrågor, för att få en bättre bild av hur det ser ut på marknaden och åt vilket håll branschen är på väg. Eftersom utbudet av kvalificerad arbetskraft är lågt, är efterfrågan på kompetensutveckling stor.

2.8.4 YRKESUTBILDNING

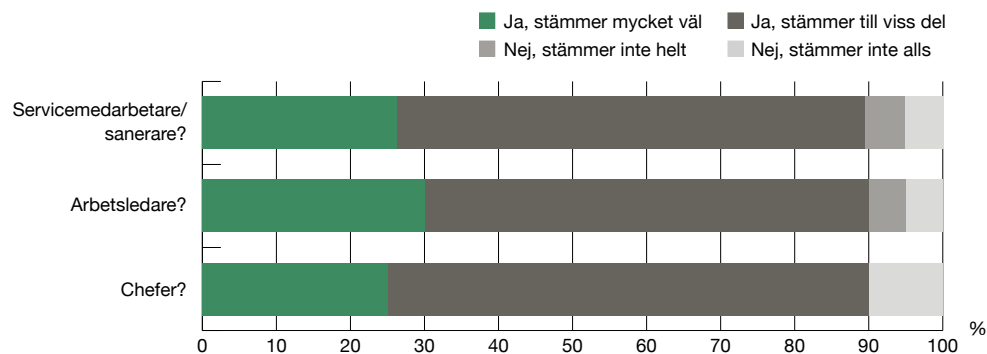
31 procent av de anställda i de tillfrågade företagen har någon form av yrkesutbildning.

70 procent har under de senaste två åren sett ett ökat krav på yrkesutbildning. Endast 30 procent anger att de inte har upplevt någon ökning. Se figur 38.

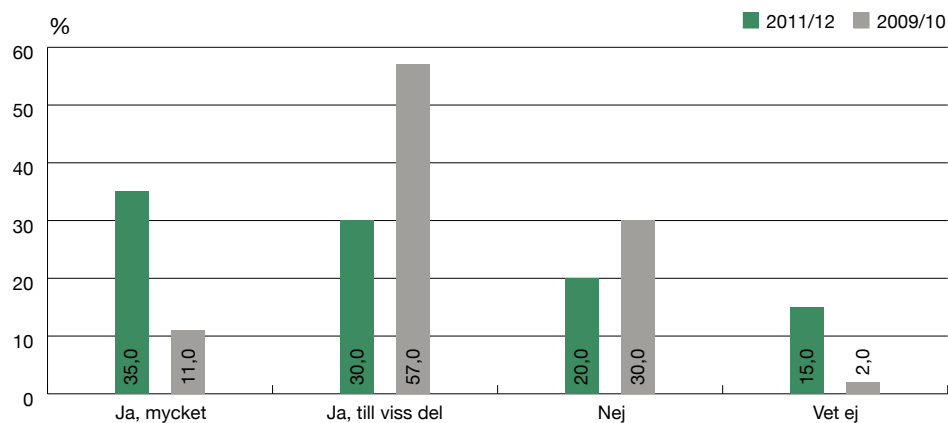
Figur 38. Har kraven på yrkesutbildning ökat i branschen de senaste åren?

2.8.5 BEHOV AV UTBILDNING

Företagen själva efterfrågar kompetensutveckling främst för servicemedarbetare och arbetsledare. Efterfrågan att kompetensutveckla chefer finns också, om än i mindre utsträckning. Mellanstora företag är de företag där efterfrågan på kompetensutveckling för chefer är minst. Se figur 39.

Figur 39. Behov av kompetensutveckling

65 procent av företagen anger att efterfrågan på specifikt branshutbildade saneringstekniker har ökat de senaste två åren. 20 procent anser att efterfrågan har minskat. Se figur 40. Hela 88,9 procent av företagen anser att det råder brist på utbildade saneringstekniker inom branschen.

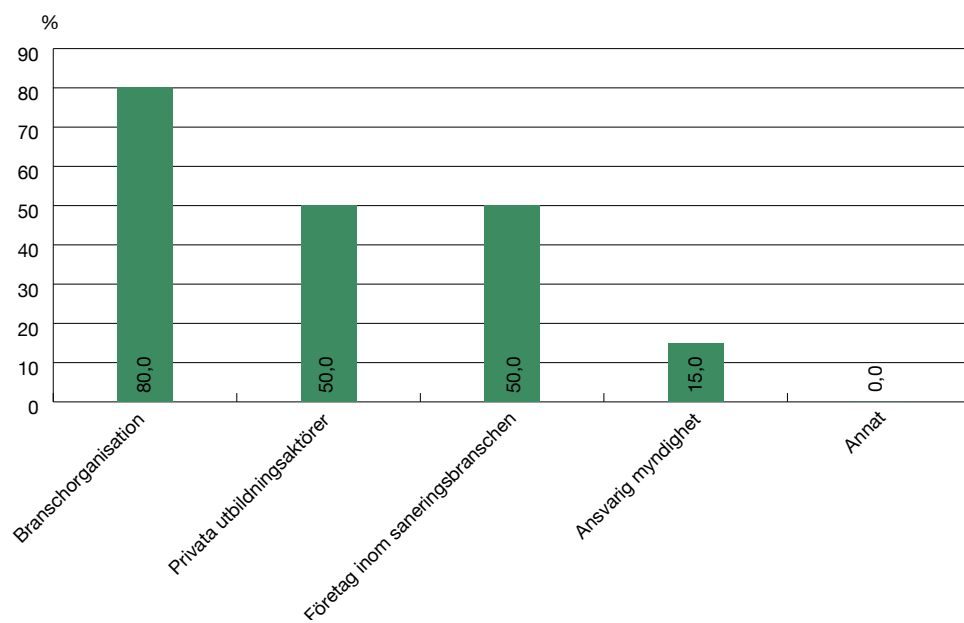
Figur 40. Har efterfrågan på specifikt branshutbildade saneringstekniker ökat de senaste två åren?

2.8.6 UTBILDNINGAR

Åtta av tio företag anger att det finns ett behov av högre krav på utbildning inom branschen för att skapa en högre kvalitetsnivå. Utbildningarna bör främst erbjudas av branschorganisationer, privata utbildningsaktörer och företag inom branschen. Se figur 41.

Det största hindret för ökad tillväxt inom företagen är brist på kvalificerad personal. En insats för att lösa problemet är att fler riktade utbildningssatsningar görs för att få fram personal med efterfrågad kompetens. Anledningen till att företagen ibland inte väljer att utbilda sin personal beror främst på att betalningsviljan hos kund i vissa fall inte ökar i förhållande till företagets utbildningssatsningar.

31,1 procent anser att de ser viss skillnad i betalningsvilja från kund vid utbildad personal, till skillnad från ej utbildad personal inom företaget. Majoriteten av företagen säger dock att de inte ser någon skillnad i betalningsvilja från kund.

Figur 41. Vem bör erbjuda utbildningar. Företagen har fått fylla i flera svarsalternativ

3. INFORMATIONSSINHÄMTNING

Informationsinhämtningen till denna rapport har skett via statistikinsamling samt med hjälp av enkätundersökningar.

3.1 OM UNDERSÖKNINGARNA

För enkätundersökningarna har analysföretaget Questback och dess verktyg (Easy Research) för webbenkäter använts. För att underlätta analysen och möjliggöra en differentiering mellan företag av olika storlekar har vi delat in dem i tre storleksordningar:

Undersökningen riktad till saneringsföretagen inom Almega Serviceentreprenörerna gick ut till 108 företag. De som svarade var huvudsakligen större och mellanstora företag, som omfattar större delen av branschen omsättning.

- Små företag: 0–10 anställda
- Mellanstora företag: 11–100 anställda
- Stora företag: över 100 anställda

Medelantal anställda bygger på av bolaget betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.

3.2 OM BRANSCHSTATISTIKEN

För statistikinsamlingen har Svenskt Näringsliv, Nordic Business Key (Soliditet), SCB, samt Almegas lönestatistik använts. När det gäller uppgifter för saneringsföretagen inom Almega Serviceentreprenörerna har Nordic Business Key använts för insamling av statistik för medlemsföretagen. Företagens uppgifter är hämtade från senaste rapporterade årsbokslut, och motsvarar huvudsakligen kalenderårsredovisningar för 2012 samt för företag med brutet räkenskapsår 2011/2012.

3.3 BRANSCHDEFINITIONEN

Valet av branschdefinition utifrån medlemmarna i Almega Serviceentreprenörerna kommer av att de existerande SNI-koderna för saneringsyrket är för breda och ej ger en korrekt bild av den bransch som vi avser.

4. KONTAKTUPPGIFTER

Har du frågor eller funderingar kring rapporten
är du varmt välkommen att höra av dig till:

ARI KOUVONEN

Tel: 08-762 69 36

E-post: ari.kouvonen@almega.se

almeGa

Box 55545 • 102 04 Stockholm • almeGa.se